

Лао Цзи

ДАО ДЕ ЦЗИН

Книга шляху та гідності

Вірш 1. Початок Неба і Землі

Дао, яке можна описати словами — це не справжнє дао, ім'я, яким його можна назвати — це не його вічне ім'я.

Небуттям називають початком Неба і Землі, буттям називають основу всього суцього.

Тому, осягнувши небуття, спостерігаєш дао в найдрібніших його проявах, а осягнувши буття — спостерігаєш кінцеву форму всіх проявів дао.

Буття і небуття мають однакове походження, але різні назви.

Але і те, і інше однаково називають таємними глибинами.

Розуміння таємниць глибини буття, через розуміння глибини небуття — це і є спосіб проникнути в усі тонкощі змін і перетвореннь світу.

Вірш 2. Домігшись успіху, якби не було зарозумілий

Люди Піднебесної знають красу як красу, тому що існує потворність.

Люди Піднебесної знають добре як добре, тому що існує погане.

Тому: буття і небуття переходять одне в одного, важке і легке формують одне одного, довге та коротке виявляють одне одного, висота і глибина доповнюють одне одного, звук і голос гармонізують одне одного, початок і кінець пов'язані один з одним — це вічний закон!

Тому мудрець [знаючи як пов'язані між собою явища] робить справи недіянням, навчання здійснює мовчанням: нехай все існуюче само, природним шляхом, виникає і росте.

Він не закладає до цього основ, він діє, але без особистих прагнень, він не стає зарозумілим, добившись успіху і визнання.

Він не визнає своїх заслуг, тому йому нічого і втрачати!

Вірш 3. Мудрець управляє так...

Не почитай талановитих, і це не призведе до протистояння в народі, не цінуй рідкісні предмети, і це не призведе до крадіжки в народі, не виставляй напоказ, того що викликає бажання, і це не призведе до заворушень в народі.

Тому мудрець, що пізнав дао, управляє так: він спустошує від бажань серця, але наповнює животи народу, він послаблює волю і устремління народу, але зміцнює його кістки, він постійно піклується, щоб у народа не було ані спритності, ані бажань!

Зроби так, щоб ти, хто мають знання, не наважувались діяти, а робили все недіянням.

І тоді будуть порядок і спокій!

Вірш 4. Стиш його світло; прирівняй його до порошині

Дао — це порожнеча, але в своєму застосування не має кінця і краю.

Як воно глибоко! Здається, що воно праотець існуючого.

Притупи його гостроту; знищ всю його суперечливість; стиш його світло; прирівняй його до порошині.

Як воно безформно! Але все одно здається явним і існуючим.

Я не знаю, хто його породив, але здається воно породило самого Небесного імператора!

Вірш 5. У того, хто має обширні знання, є і межа знань

Небо і Земля, до всього суцього, відносяться однаково неупереджено, Мудрець, до всього народу, ставиться однаково неупереджено.

Чи не схоже це в своїй дії на простір між небом і землею, що нагадує великий ковальський міх?

У ньому (міху) порожнеча, але він не порожніє, чим більше його роздуваєш, тим більше він роздувається.

Але людина з великими знаннями, не подібна у цих здібностях міху, знання людини мають межу, а значить краще тримати їх в собі!

Вірш 6. Бессмертное дао подібно чарівній долині

Велике дао наче чарівна полонина — воно безсмертне!

Воно   подібно   до   тасмничого

всепороджуючому лону матері, Всепороджуюче материнське лоно — це основа Неба і Землі!

Явно існуюче, воно безперервно, а в застосуванні невичерпне!

Вірш 7. Небо і Земля вічні!

Небо і Земля вічні!

Небо і Земля тому і вічні, що існують не для себе!

В цьому і причина їх безсмертя.

Саме тому мудрець, відступаючи, опиняється попереду, а нехтуючи з собою — він зберігає себе.

Ви запитаете: «Хіба ж це не тому, що він не піклується про особисте благо?»

Я відповім: «Це-то якраз і допомагає йому досягти особистого блага».

Вірш 8. Вища добро немов вода...

Вище добро, немов вода.

Благо від води, полягає в тому, що вона приносить користь всьому і не вступає ні з ким в боротьбу.

Вона зрошує все і приходиться навіть в ті місця, які викликають у людей огиду.

Тому вода дуже схожа цією якістю на дао.

Людина, в серці якої живе вища добро,